

Izvorni znanstveni rad

Primljeno: 2. II. 2009.

Prihvaćeno: 18. II. 2010.

UDK: 811.163.42'374
811.163.42'38

Lingvostilističke odrednice u rječnicima hrvatskoga jezika. O nekim poteškoćama stilističkoga označivanja u jezikoslovnoj leksikografiji

Ljubica Tikvica

Leksikografski zavod Miroslav Krleža, Zagreb

SAŽETAK: Korisnici rječnikâ hrvatskoga jezika uz natuknice nailaze na različite odrednice koje imaju zadaću da što preciznije okarakteriziraju mjesto određenoga leksema u komunikacijskome sustavu. Jednu skupinu takvih odrednica čine lingvostilističke oznake. Njima se leksemi svrstavaju unutar funkcionalne raslojenosti hrvatskoga jezika i naznačuje njihova stilska (ekspresivna ili emotivna) obojenost. Lingvostilističke odrednice pokazuju na bogatstvo leksika hrvatskoga jezika te suvremeni autori i priređivači rječnika njihovu preciznu bilježenju poklanjaju veliku pozornost. Pritom se susreću s brojnim poteškoćama, ponajprije zbog kompleksnosti jezika kao komunikacijskoga sustava u kojem je teško omediti i lingvostilistički obilježiti mnoge njegove jedinice. Ovim ćemo istraživanjem pokušati prikazati i analizirati neke od tih leksikografskih poteškoća, a posebnu ćemo pozornost posvetiti problemima razgraničivanja funkcionalnih podstilova i njihova lingvostilističkoga označivanja, smatrajući ih jednim od važnijih interferentnih mjesta dviju jezikoslovnih disciplina: leksikografije i funkcionalne stilistike.

Cljučne riječi: *lingvostilistička odrednica, uputnica, funkcionalni stil, kolokvijalizam, žargonizam, poetizam, administrativizam*

1. Funkcija lingvostilističkih odrednica u rječnicima hrvatskoga jezika

Funkcija je lingvostilističkih odrednica u suvremenim rječnicima dvojaka: one govore o pripadnosti leksema funkcionalnim stilovima hrvatskoga jezika te o njihovoj »emocionalnoj, ekspresivnoj i ocjenbenoj obojenosti« (Menac 1998: 261). Jačanjem funkcionalne stilistike kao lingvističke discipline, suvremena se leksikologija priklonila opisivanju leksema kroz pripadnost određenome stilu, čime se utvrđuju karakteristične uporabe leksema u pojedinim vrstama komunikacije i uvažava dijalektika standardnoga jezika i njegovih funkcionalnih stilova. Zato oznake za pripadnost određenomu funkcionalnom stilu čine veći dio lingvostilističkih oznaka, što se posebice odnosi na odrednicu razgovornoga jezika (*razg.*), koja je, primjerice, u *Hr-*

vatskome jezičnom savjetniku (1999: 59) navedena kao najčešća među funkcionalnim oznakama. U literaturi se za funkcionalne lingvostilističke oznake mogu pronaći i drugi nazivi. Stjepan ih je Babić, primjerice, nazvao *slojnima* (1981: 80), jer označuju jezični sloj kojemu riječ pripada te njezinu »ekspresivnost izražavaju posredno po jezičnom sloju«.

Drugu skupinu lingvostilističkih odrednica čine one koje sadrže oznake o dopunskome ili etičkome značenju leksema, poput oznaka za odmilice, pogrđice, vulgarizme i druge. Njima se u rječniku opisuju oni leksemi koji su ekspresivno obojeni, odnosno, oni koji imaju pozitivnu ili negativnu sastavnicu u strukturi svojega značenja.

Posebnu skupinu leksičkih odrednica čine oznake koje kazuju kojem vremenski i prostorno raslojenomu dijelu leksika određena lema pripada. O njihovoj pripadnosti lingvostilističkim oznakama u rječnicima mnogi autori dvoje. Stjepan je Babić (1981: 81) *dijalekatne* i *teritorijalne* oznake svrstao u stilske, kazavši da »same po sebi ne bi bile stilske odrednice, nego su to zbog jezične razine kojoj rječnik pripada. Nailazimo ih u rječnicima književnoga jezika pa su one stilske odrednice zato što vrijednost riječi odmjeravaju s književne razine, a na njoj zbog svoje dijalekatne ili lokalne obilježenosti nisu stilski neutralne.« Suvremeni ih autori, primjerice M. Samardžija (2003: 107), odjeljuju od stilističkih odrednica i svrstavaju u *normativne*, jer se njima »naznačuje status natuknice u leksiku hrvatskoga standardnog jezika: pripada li aktivnomu ili pasivnomu leksiku, općeuporabnom ili stručnom leksiku, pripada li leksiku standardnog jezika, dijalektalnomu leksiku ili razgovornomu leksiku«. Skupina autora *Hrvatskoga jezičnoga savjetnika* (1999: 23) upozorava da se i funkcionalne kvalifikacije, primjerice *razg.*, *adm.* i *žarg.*, mogu tumačiti kao normativne odrednice. Opisni se rječnici razlikuju od normativnih, no i u njima lingvostilističke oznake pridružene leksemima u lemmama impliciraju njihov odnos prema normi standardnoga jezika, što je najizraženije u normativnoj skupini lingvostilističkih odrednica.

Lingvostilističke su oznake u rječnicima hrvatskoga jezika bilježene različitim kraticama, što ovisi o leksikografskim pristupima. »Stilistička kvalifikacija je osobito podložna različitim pristupima, pa su i konkretna rješenja različitih leksikografa često različita. Lingvistička stilistika, kao mlada znanost, ne može uvijek ponuditi gotova i provjerena rješenja kao što ih nude npr. fonologija, morfologija i tvorba riječi, a leksikografija ta rješenja bez daljnjega prihvaća. Na stilističkoj razini, ako je teoretski mnogo toga i riješeno, u primjeni poneka pitanja ostaju otvorena, pa se i stilističkim kvalifikacijama često pristupa subjektivnije nego drugim elementima leksikografske obrade« (Menac 1998: 261–262). Dakle, uz kompleksnost u opisu komunikacijskoga sustava kroz njegovu razgođenost na funkcionalne stilove te vremensku i prostornu raslojenost leksika, jednu od poteškoća u lingvostilističkome označivanju čini neusustavljeno nazivlje tê mlade interferentne discipline, koja autorima i priređivačima rječnika pruža različita rješenja u jezičnome opisu. Jedna je od posljedica neusustav-

ljenosti lingvostilističkoga nazivlja različita označenost u rječnicima: primjerice, leksemi koji pripadaju razgovornomu stilu označeni su kraticama *raz*, *razg.*, *fam*, odmilice su označene s *hip*. (hipokoristik) i *umilj*. (umiljenica), leksemi koji pripadaju književno-umjetničkomu stilu imaju lingvostilističke oznake *jez. knjiž.* (jezik književnosti; zabilježeno u književnosti), *knjiš.* (knjiški leksem), a leksemi njegova pjesničkoga podstila oznake *poet.* (poetizam) i *pjesn.* (pjesnički jezik).

Lingvostilističke oznake u rječnicima hrvatskoga jezika mogu stajati samostalno ili uz uputnice. Ako one prethode znakovima upućivanja, onda eksplicitno govore da natuknica na lijevoj strani ne pripada standardu te da ima neutralnu, stilski neobilježenu inačicu koja se u rječniku daje na desnoj strani i koju se preporučuje rabiti u situacijama koje zahtijevaju standardnu uporabu jezika. Međutim, u nekim rječnicima lingvostilističke oznake stoje samostalno bez znakova upućivanja te implicitno naznačuju da natuknice kojima su pridodane postoje u nekom od slojeva hrvatskoga jezika, ali ne pripadaju standardnoj komunikaciji. Ova je razlika u bilježenju pitanje konvencije postignute unutar redakcije pojedinog rječnika te se rješava definiranjem načina obradbe rječničkih natuknica. Sastavljanje rječnika proces je koji ima četiri glavne faze (Samardžija 2003: 109): 1. prikupljanje građe za rječnik, 2. izbor natuknica, 3. sastavljanje popisa odrednica (ili opisnoga inventara) i 4. utvrđivanje oblika i sadržaja natuknice. Sastavljanje popisa odrednica faza je rada u kojoj se priređivači i autori rječnika odlučuju za vrste upućivanja i, među ostalima, za kratice lingvostilističkih oznaka.

2. Razgovorni stil i žargon

Kada govorimo o lingvostilističkim odrednicama vezanima uz pripadnost određenoga leksema nekom od pet funkcionalnih stilova hrvatskoga jezika, tada moramo krenuti od svakodnevne komunikacije u kojoj se najčešće koristi razgovorni, familijarni ili kolokvijalni jezik. Budući da je njegova uporaba među funkcionalnim stilovima najraširenija, može se pretpostaviti da se većina lingvostilističkih oznaka odnosi upravo na lekseme koji pripadaju neslužbenoj komunikaciji. Razgovorni stil, među ostalima, obuhvaća kolokvijalizme i žargonizme. Poteškoća se u rječničkoj obradbi javlja u njihovu odjeljivanju, jer »među njima granica često nije čvrsta ni jasna« (Samardžija 2003: 45). Budući da svaki funkcionalni stil može pripadati standardnomu jeziku, ali jednim dijelom biti i isključen iz njega, kolokvijalizmi pripadaju razgovornomu stilu i standardnomu jeziku, ali žargonizmi ne pripadaju standardnomu jeziku te je njihov odnos prema standardu različit. Josip Silić (1996: 109), primjerice, navodi da razgovorni jezik nekim svojim osobinama podsjeća na žargone te da s vremenom elementi žargona neprimjetno ulaze u opći govor socijalne zajednice te zatim i u standardni jezik, oslobođene svojega prvobitnoga žargonskoga ozračja, ali naglašava da te elemente, iako u njima nalazimo mnoge pojave svojstvene razgovor-

nomu jeziku, ne možemo s njime i poistovjetiti. Neki su leksikografski pristupi zaobišli kompleksno pitanje razgraničenja u označivanju žargona i kolokvijalnoga jezika time da su lingvostilističku oznaku za žargonizme primijenili i za kolokvijalizme. Potvrdu nalazimo u poglavlju *Kako se služiti rječnikom* u *Hrvatskome enciklopedijskom rječniku* (2002: XII), gdje se navodi da lingvostilistička oznaka *žarg.* obuhvaća tri značenja: 1. svakodnevnu riječ koja se govori sa sviješću da nije prikladna za opću uporabu u jeziku (zbog toga što je lokalna, prepoznatljiva stranog porijekla i sl.) te ona ima neutralnu varijantu koju se preporuča rabiti u standardnoj komunikaciji; 2. riječ neobveznog izražavanja u užem stručnom krugu (stručni žargon) i 3. jezičnu jedinicu svakodnevna izražavanja neke društvene skupine, struke, zvanja, staleža, generacije i slične. Tako je u nekim rječnicima lingvostilistička oznaka *žarg.* hiperonim kolokvijalnomu jeziku te je istisnula oznaku za razgovorni stil, čime su se u lingvostilističkomu obilježavanju zanemarile često nejasne i teško definirane granice među ovim dvama podstilovima razgovornoga jezika.

	<i>drogeraš</i>	<i>surutka</i>	<i>žvaka</i>
<i>Rječnik hrvatskoga jezika</i> J. Šonje (2000.)	raz ovisnik o drogi; narkoman	tekući ostatak od procijedenog mlijeka nakon sirenja	fam guma za žvakanje
<i>Hrvatski enciklopedijski rječnik</i> (2002.)	žarg. ovisnik o drogama; narkoman	v. sirutka	žarg. guma za žvakanje
<i>Veliki rječnik hrvatskoga jezika</i> V. Anića (2003.)	žarg. ovisnik o drogama; narkoman	razg., v. sirutka	žarg. guma za žvakanje

Tablica 1. / Table 1

Promotrimo Tablicu 1. U njoj su prikazane lingvostilističke oznake triju nasumično odabranih leksema koji pripadaju žargonu i(li) kolokvijalnomu jeziku, među kojima možemo uočiti sličnosti, ali i razlike. Leksemi *žvaka* i *drogeraš* u *Rječniku hrvatskoga jezika* J. Šonje (2000.) označeni su lingvostilističkom oznakom familijarnoga ili razgovornoga stila, a u drugim dvama rječnicima oznakom žargonizma. Kako smo već kazali, granice među stilovima često nisu oštro određene te među njima dolazi do preklapanja, a problematizira se i odnos njihovih podstilova i standardnoga jezika. Tako, primjerice, »žargonizmi pripadaju razgovornomu funkcionalnom stilu standardnoga jezika, ali za razliku od kolokvijalizama ne pripadaju standardnomu jeziku pa stoga ne pripadaju ni razgovornomu funkcionalnom stilu standardnoga jezika« (A. Frančić, L. Hudeček, M. Mihaljević 2005: 231). Unatoč ovoj razlici među kolokvijalizmima i žargonizmima, lingvostilističke se oznake za njih u leksikografskom opisu nerijetko preklapaju, a neki autori takve odrednice »ne smatraju objektivnima datostima u jeziku« (Anić 2003: 1878). Objašnjenje nalaze u njihovim upuću-

vanjima na kontekste situacija, o kojima ovise i zbog kojih »podliježu relativiziranju u prostoru i vremenu« (Anić 2003: 1878).

Promotrimo primjer obradbe leksema *surutka* u trima rječnicima. U njemu se ogleda različito lingvostilističko označavanje, ali i različiti leksikografski pristupi u opisu jezika. Lema *surutka* u jednom rječniku nema lingvostilističku odrednicu i nije označena kao dio razgovornoga stila, u drugom je uputnicom povezana sa stilski neutralnom inačicom kojom se implicira njezina stilska obilježenost, a u trećem je natuknici pridružena i lingvostilistička oznaka te uputnica. U trima različitim obradbama ovoga leksema korisnik je rječnika dobio različite informacije o tome kojemu sloju jezika ova riječ pripada, ovisno o priređivačevim pristupima u opisu jezičnoga sustava.

Razgovorni jezik, zbog svoje fleksibilnosti, slobode korištenja i velikoga stupnja individualnosti koji se ogledaju u mnogim njegovim varijantama, autorima rječnika zadaje poteškoće u lingvostilističkome označivanju njemu svojstvenih leksema. Poteškoće se lingvostilističkoga označavanja posebice odnose na opisivanje usmenoga stila kolokvijalne komunikacije unutar koje kolokvijalizmi i žargonizmi nemaju isti odnos prema standardu što vodi k njihovima različitim rječničkim opisima. U nekim se rječnicima dokida razlika među njima te se postiže manje precizan leksikografski opis pojedinih leksema.

3. Funkcionalna i(ili) područna raslojenost leksika

Jedna je od poteškoća lingvostilističkoga označavanja odabiranje modela raslojenosti leksika (područna, vremenska ili funkcionalna raslojenost) koji je relevantan za opis određenoga leksema. Tako je, primjerice, leksom *sijalica* različito obrađen u trima rječnicima hrvatskoga jezika. Pogledajmo Tablicu 2.

	<i>sijalica</i>
<i>Rječnik hrvatskoga jezika</i> J. Šonje (2000.)	→ žarulja
<i>Veliki rječnik hrvatskoga jezika</i> V. Anića (2003.)	razg. , v. žarulja
<i>Osmojezični enciklopedijski rječnik</i> . Sv. 7. (2008.)	reg. → žarulja

Tablica 2. / Table 2

U Tablici 2. vidljivi su različiti kriteriji pri leksikografskome opisu ove natuknice. U *Rječniku hrvatskoga jezika* J. Šonje (2000.) leksomu *sijalica*, primjerice, nije pridružena lingvostilistička odrednica zbog koje se upućuje na stilski neutralnu, standardnu inačicu *žarulja*, u *Velikom rječniku hrvatskoga jezika* V. Anića (2003.) označena je stilističkom odrednicom razgovornoga jezika te je upućena također na *žarulju*, a u hrvatskoj koloni *Osmojezičnog enciklopedijskog rječnika* (2008.) ova natuk-

nica ima oznaku prostorne raslojenosti leksika i istu vrstu uputnice kao druga dva rječnika. Dakle, rječnici su suglasni da *sijalica* ne pripada standardnomu jeziku, no razilaze se oko toga kojem području raslojenosti hrvatskoga jezika pripada taj leksem: funkcionalnoj ili prostornoj raslojenosti. Stoga jednu od poteškoća lingvostilističkog označivanja čine često nejasne granice među različitim leksičkim slojevima, a posljedično i različiti model raslojenosti koji se uvažava pri rječničkoj obradbi pojedinih natuknica.

4. Knjiški leksemi

Knjiški su leksemi svojstveni književnoumjetničkom stilu, u kojem postoji velika sloboda u individualnoj uporabi jezika. Upravo zato neki autori (Bagić 2004: 13) dvoje o njegovu položaju u shematiziranoj podjeli na pet funkcionalnih stilova te smatraju da on pripada literarnoj, a ne funkcionalnoj stilistici. Jedan je od književnoumjetničkih podstilova pjesnički jezik, u kojem su »najjasnije oblikovane specifične leksičko-semantičke značajke« (Samardžija 2003: 43). Budući da poetizmi imaju specifična distinktivna obilježja kojima se lako prepoznaju među drugim leksemima, može se pretpostaviti da je njihovo lingvostilističko označivanje u rječnicima hrvatskoga jezika dosljedno provedeno, bez obzira na različite kratice za pjesnički podstil. Ali rječnička nas praksa demantira, što je vidljivo u Tablici 3.

	<i>čjelov</i>	<i>djeva</i>	<i>vesna</i>
<i>Rječnik hrvatskoga jezika</i> J. Šonje (2000.)	nema lingvostil. oznake	<i>umilj</i> od djevojka	<i>poet</i> proljeće
<i>Hrvatski enciklopedijski rječnik</i> (2002.)	<i>jez. knjiž. ekspr.</i> poljubac	<i>jez. knjiž. hip.</i> od d.	<i>knjiš.</i> naziv za proljeće
<i>Veliki rječnik hrvatskoga jezika</i> V. Anića (2003.)	<i>jez. knjiž. ekspr.</i> poljubac	<i>jez. knjiž. hip.</i> od djevojka	<i>knjiš.</i> naziv za proljeće

Tablica 3. / Table 3

Tablica 3. pokazuje kako su u rječnicima primjenjivani različiti kriteriji u obradbi poetizama. Ponegdje je korišten kriterij njihove funkcionalne pripadnosti, ponegdje emotivne obojenosti, a ponegdje su isprepletana oba kriterija. Različiti su kriteriji proizveli raznovrsnost lingvostilističkoga označivanja književnoga stila, posebice njegova pjesničkoga podstila, u čiju pripadnost lingvostilističkome funkcionalnome označivanju neki suvremeni autori dvoje.

5. Leksemi administrativnoga stila

Administrativni je stil u svakodnevnom ljudskim djelatnostima obuhvaćen u komunikaciji zakonodavno-pravnih, društveno-političkih, diplomatskih i poslovnih struktura. Najveće promjene u povijesti najnovijega razdoblja hrvatskoga standardnog jezika nastale su upravo u njemu te mnogi govornici hrvatskoga jezika administrativni stil poistovjećuju sa standardom (Silić 2006: 65). Od ostalih se stilova razlikuje uglavnom sintaksom i morfologijom te leksikom. Autorice A. Frančić, L. Hudeček i M. Mihaljević (2005: 257) navode da je jedna od odlika administrativnoga leksika uporaba leksema poput *nadnevak*, *privitak*, *nadležan* i *djelatnik*, a da se oni ne zamjenjuju »pravilnijim, običnijim, neutralnijim inačicama: datum, prilog, mjerodavan/ovlašten, radnik.« U ovim se administrativizmima ogleda poteškoća funkcionalnoga označavanja, jer su oni češće neispravno smatrani standardizmima, nego specifičnim odlikama administrativne komunikacije. Promotrimo jesu li navedeni leksemi u trima rječnicima obilježeni kao jedinice administrativnoga stila:

	<i>djelatnik</i>	<i>nadnevak</i>	<i>privitak</i>
<i>Osmojezični enciklopedijski rječnik</i> (Sv. 1, 1987., Sv. 3, 2000., Sv. 6, 2007.)	nema lingvostil. oznake	nema lingvostil. oznake	nema lingvostil. oznake
<i>Rječnik hrvatskoga jezika</i> J. Šonje (2000.)	nema lingvostil.oznake	nema lingvostil.oznake	nema lingvostil. oznake
<i>Veliki rječnik hrvatskoga jezika</i> V. Anića (2003.)	1. <i>ekspr.</i> 2. <i>admin. neol.</i> 3. <i>zast.</i>	nema lingvostil. oznake	1. <i>admin.</i>

Tablica 4. / Table 4

Iz Tablice 4. vidljivo je da su u ovim trima rječnicima navedeni leksemi različito opisani unutar lingvostilističke kvalifikacije. Stariji rječnici, primjerice prvi svezak *Osmojezičnoga enciklopedijskoga rječnika* (1987.), ne bilježe ove lekseme kao administrativizme, ali zato noviji rječnici, primjerice *Veliki rječnik hrvatskoga jezika* V. Anića (2003.), obilježavaju pripadnost administrativnomu stilu kao jedno od mogućih značenja u pojedinim natuknicama. Neusustavljeno lingvostilističko označavanje administrativizama odražava njihovu pripadnost onom dijelu leksika koji podliježe brzim promjenama, posebice unatrag petnaestak godina, te pokazuje kako rječnici hrvatskoga jezika u leksikografskome opisu komunikacijskoga sustava prate dinamiku jezične stvarnosti.

Zaključak

Pristupi se u lingvostilističkomu obilježavanju razlikuju od rječnika do rječnika. Na formalnoj se razini mogu zamijetiti različite kratice lingvostilističkih oznaka te različite vrste uputnica koje ih često prate. Osim ovih različitosti, koje proizlaze iz konsenzusa unutar redakcije pojedinoga rječnika, u lingvostilističkome označavanju ogledaju se i različiti pristupi u shvaćanju i prezentiranju dijelova hrvatskoga leksika i kriterija njegove raslojenosti.

U lingvostilističkome se označavanju u rječnicima hrvatskoga jezika, s ciljem da se njegov leksik što preciznije opiše, ne zaobilaze mjesta aporija proizašla iz interferiranja leksikografije i funkcionalne stilistike. Jedna su od takvih mjesta označavanja kolokvijalizama i žargonizama, poetizama, leksema administrativnoga stila te primjena različitih modela raslojenosti leksika u obradbi pojedinih rječničkih natuknica. U ovom smo ih radu, istražujući suvremene rječnike hrvatskoga jezika, pokušali prikazati i analizirati, otkrivajući neke od poteškoća lingvostilističkog označavanja.

LITERATURA

- Antoš**, Antica: *Osnove lingvističke stilistike*. Školska knjiga. Zagreb 1974.
- Babić**, Stjepan: Stilske odrednice u našim rječnicima. *Jezik* 28(1981) 3, str. 79–91.
- Bagić**, Krešimir: *Treba li pisati kako dobri pisci pišu*. Disput. Zagreb 2004.
- Frančić**, Anđela, **Hudeček**, Lana, **Mihaljević**, Milica: *Normativnost i višefunkcionalnost u hrvatskome standardnom jeziku*. Hrvatska sveučilišna naklada. Zagreb 2005.
- Menac**, Antica: Pitanja stilističke kvalifikacije u općim i frazeološkim rječnicima. *Filologija* (1998) 30–31, str. 261–266.
- Mihaljević**, Milica, **Kovačević**, Barbara: Frazemi kroz funkcionalne stilove. *Jezik* 53(2006) 1, str. 1–15.
- Sabljak**, Tomislav: *Rječnik hrvatskoga žargona*. V. B. Z. Zagreb 2001.
- Samardžija**, Marko: *Hrvatski jezik 4. Udžbenik za 4. razred gimnazije*. Školska knjiga. Zagreb 2003.
- Silić**, Josip: *Funkcionalni stilovi hrvatskoga jezika*. Disput. Zagreb 2006.
- Standardni jezik/Funkcionalni stilovi*. U: *Hrvatski jezični savjetnik*. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Pergamena, Školske novine. Zagreb 1999, str. 57–63.
- Tafra**, Branka: Leksikografska recepcija jezikoslovnih spoznaja. U: *Od riječi do rječnika*. Školska knjiga. Zagreb 2005, str. 167–179.
- Znika**, Marija: Sličnosti i razlike leksikografskih postupaka u dvojezičnim i jednojezičnim rječnicima. *Filologija* (1998) 30–31, str. 411–416.

ANALIZIRANA LEKSIKOGRAFSKA DJELA

- Rječnik hrvatskoga jezika* (gl. urednik Jure Šonje). Leksikografski zavod Miroslav Krleža i Školska knjiga. Zagreb 2000.
- Veliki rječnik hrvatskoga jezika* Vladimira Anića. Novi liber. Zagreb 2003.

Hrvatski enciklopedijski rječnik. Novi liber. Zagreb 2003.

Osmojezični enciklopedijski rječnik. Sv. 1, 1987. Sv. 3, 2000. Sv. 6, 2007. Sv. 7, 2008. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. Sve Zagreb.

LINGUOSTYLISTIC DETERMINANTS IN DICTIONARIES OF CROATIAN LANGUAGE: ON PROBLEMS OF STYLISTIC MARKING IN LINGUISTIC LEXICOGRAPHY

Ljubica Tikvica

The Miroslav Krleža Lexicographic Institute, Zagreb

SUMMARY: Alongside entries, users of dictionaries of Croatian language come across various determinants used to define, with utmost precision, the position of the lexeme within the communication system. Linguostylistic determinants form one such group with the purpose of categorizing lexemes within the functionally layered system of the Croatian language and showing their stylistic (expressive and emotional) colourfulness. Linguostylistic determinants indicate the richness of the Croatian lexis so contemporary authors and authors of dictionaries pay great attention to recording them with precision. In this process they encounter a number of difficulties, notably due to the complexity of language as a communication system in which it is difficult to delimit and mark linguostylistically its vast number of units. This research will try to show and analyse some of the previously mentioned lexicographic difficulties, paying particular attention to the issues of distinguishing functional substyles and their linguostylistic marking, perceiving them as important interfering points of the two linguistic disciplines: lexicography and functional stylistics.

Keywords: *linguostylistic determinant, reference, functional style, colloquialism, jargonism, poeticism, administratism*

